А Г Р А Р Е Н У Н И В Е Р С И Т Е Т – ПЛОВДИВ

П О Я С Н И Т Е Л Н И С В Е Д Е Н И Я

към годишния финансов отчет за 2025 год.,
съгласно т.1.4 от Заповед № ЗМФ 1338/ 22.12.2015 г. на Министъра на финансите
за прилаганата счетоводна политика през 2025 г. и за състоянието и изменението на основните активи, пасиви, приходи и разходи и зад балансови позиции

Аграрен университет – Пловдив е юридическо лице със седалище в гр. Пловдив /Решение на XXXVIII-то Народното събрание на РБ от 04.04.2001 г., обнародвано в ДВ бр. 35 от 2001 г./ и е приемник на Висш селскостопански институт, създаден с Указ № 382 на Президиума на Народното събрание на НРБ, обнародван в ДВ бр. 188 от 10.08.1950 г./. Като държавно висше училище има основен предмет на дейност подготовка и повишаване квалификацията на специалисти в аграрната сфера и развитие на науката в тази област. В съответствие със Закона за висшето образование АУ изготвя, изпълнява и отчита самостоятелен бюджет, който обхваща както учебната, така и научно-приложната и внедрителска дейност от обособените му звена Учебно-опитна и внедрителска база /УОВБ/ и Център за научни изследвания, трансфер на технологии и защита на интелектуалната собственост /ЦНИ/. Звената не са със статут на разпоредители от по-ниска степен. С Вътрешните правилници, те са обособени на отделна счетоводна отчетност – до оборотна ведомост, разчитат самостоятелно данъка върху приходите от стопанска дейност, изпълняват и отчитат, одобрен от Академичен съвет бюджет, както и средства по международни проекти, средства от КСФ, други фондове и институции на ЕС и от РА на ДФЗ.

Счетоводната политика на Университета е разработена в съответствие с действащите нормативни актове и вътрешните правила и нормативи, които са съобразени със спецификата на дейността.

Последна актуализация на счетоводната политика е утвърдена със Заповед № РД 16-1141/23.11.2017 г. във връзка със СБО от 2014 г. и последвалите го указания от МФ, с включването на АУ в СЕБРА от 03.05.2016 г. и въвеждане начисляването на амортизации на нефинансови дълготрайни активи в отчетността на бюджетните организации, съгл. ДДС 05/30.09.2016 г. Със същата заповед са утвърдени последните допълнения с Амортизационна политика и актуализация на Индивидуалния сметкоплан и Методиката за счетоводното отчитане на стопанските операции – приложения към Счетоводната политика на АУ. Допълнена е Инструкцията за документооборота. От 2019 г. е въведена промяна в подхода за отчитане на новите задължения за разходи във връзка с указание на МФ БЮ-№ 4/23.08.2018г.

В основата при осъществяване на счетоводството и съставянето на финансовия отчет са залегнали принципите:

- действащо предприятие;
- последователност на представянето и сравнителна информация;
- предпазливост;
- начисляване, с изключение на отчета за изпълнение на бюджета, сметките за средства на ЕС и чуждите средства;
- независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс;
- същественост;
- предимство на съдържание пред форма.

Счетоводното отчитане се осъществява текущо на основата на документална обоснованост на стопанските операции и факти, съгласно утвърдената в АУ Инструкция за документооборота.

Целите, поставени пред финансово-счетоводната отчетност са законосъобразно, достоверно и навременно, вярно и честно представяне на финансите и имуществото за нуждите на управлението и външни потребители.

През отчетния период счетоводното отчитане се осъществява по Индивидуален сметкоплан на АУ, утвърден в съответствие със Сметкоплана на бюджетните организации от 2014 г. Финансовият отчет е съставен по форма и съдържание, определени със Заповед № 1338/22.12.2015 год. на министъра на финансите, във връзка с чл. 166 от Закона за публичните финанси. Годишният отчет е изготвен в срокове и по реда на ДДС 11/17.12.2025 г. на министъра на финансите.

Датата на изготвяне на ГФО на Аграрен университет, гр. Пловдив е към 31.12.2025 г. и е отразена /начислена/ информация за задбалансови вземания и задължения, в т.ч. за поетите ангажименти, за които документите са получени до 31.01.2026 год. Информацията е представена в лева и стотинки, закръглени до втория знак след десетичната запетая.

През 2025 г. е ползван счетоводен софтуер „Скиптър“(i), който позволява обвързване на касовата отчетност със счетоводната такава. Обобщаване на отчетите на звената се осъществява чрез ръчно въвеждане на информацията от всеки отчет, респ. оборотна ведомост.

В изпълнение изискванията на ДДС 20/14.12.2004 г., от 2005 г. е разработена счетоводна политика, в която са залегнали основните моменти при отчитане на активите, техните последващи оценки и някои други изменения в отчетността /счетоводна и на касовите потоци/. Тази счетоводна политика е запазена за отчетната 2025 г., като е допълвана и актуализирана вследствие методическите указания, издадени по реда на чл. 164 от ЗПФ във връзка с чл. 63 и чл. 65 от ЗС.

Приходите и разходите от дейностите са отчетени в трите отчетни групи (стопански области): "Бюджет", "Други сметки и дейности" /ДСД/ - за движението по набирателната сметка и „Сметки за средства от Европейския съюз“ /СЕС/. В стопанска област „СЕС“ е обособена отчетност за средствата от ЕС, администрирани от Националния фонд, за средствата, администрирани от РА към ДФЗ и на средствата по секторни програми Еразъм, VII-ма рамкова, програми за трансгранично и транснационално сътрудничество, Хоризонт 2020 и др. Отчетността за всеки проект се води отделно, разграничена и обособена в отделна оборотна ведомост.

Приходите от стопанска дейност, включително и от наеми са отчетени по сметки от гр.7 в зависимост от вида на прихода, а разходите са отчетени първоначално по сметки от гр. 6. Отчетността на стопанската дейност е извършена по аналитични партиди на тези сметки с цел идентифицирането им и възможност за контрол и определяне на дължимия данък. Запазен е реда за отчитане на данъка по раздел V, глава 33 от ЗКПО /предишен чл. 2в от ЗКПО/ - на тримесечни периоди, който намира отражение по сметки 7190 и 4512 – реално дължимият данък, по 7014 и 7682 – преотстъпеният данък. Данъчното законодателство регулира внасянето на дължимия за годината данък – еднократно до 31 март на следващата година, без авансови вноски.

Приходите от дарения, помощи и други безвъзмездно получени суми са отчетени като приход в момента на получаването им, съгл. т. 20.1 от ДДС 20/2004 г. В края на 2025 г., в съответствие с указанията на ДДС 14/2013 г. са приложени отчетни процедури за начисляване на корективи за вземания и задължения за тези от тях, които не са получени чрез трансфер от други бюджетни организации или чрез РА на ДФЗ директни плащания и пазарни мерки и които са безусловни. Сторнирани са отчетените такива от 2024 г.

Извършен е преглед на направените от бюджета на университета разходи и придобиване на активи и установените подлежащи на финансиране със средства от помощи и дарения са отчетени като коректив на вземания за помощи и дарения.

При отчитане на приходите и разходите е спазен принципа за текущо начисляване, като са отчетени всички приходи и разходи за 2025 г., в съответствие с указанията на т. 49 от ДДС № 20/2004 г. по документи, получени **до 31.01.2026 г.**

Върнати получени приходи и възстановени направени разходи са отчетени в намаление на приходите, респ. разходите, независимо от отчетния период, за който се отнасят и в намаление на параграфа, по който са отчетени.

Възстановени неусвоени суми, получени от други бюджети или средства от ЕС са отчетени по съответния параграф за трансфери, по който са получени, но със знак /-/.

Възстановени от бюджета средства за непризнати разходи по Оперативни програми са отчетени като предоставен трансфер между бюджети и СЕС.

Преведени от университета суми на други бюджети, са отчетени със знак /-/ по съответния трансферен параграф.

Получените чрез трансфер аванси по донорски програми и усвояването им /до размера на верифицираните разходи/ са отчетени по реда на ДДС 08/16.09.2014 г. като разчет и съответно коректив.

При извършения преглед не са установени вземания за възстановяване на средства по донорски програми.

Всички платени авансово от бюджета за сметка на СЕС разходи, придобиване на активи и трансфери за поети данък и осигурителни вноски, които се очаква да бъдат възстановени са отчетени в СЕС.

За усвояването на средствата по донорски програми се води зад балансова отчетност по сметки от подгр. 994 за националното, на ЕС и друго съфинансиране по международни проекти.

Информацията по сметки от гр. 6 и 7 е представена преди приключването им със сметки от подгр. 12 , както и на сметки от подгр. 980, 986 и 994 - преди приключване със сметка 9989.

Паричните потоци от дейността са отчетени по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация за 2025 г., утвърдена от МФ и за тях са изготвени: Отчет за касово изпълнение на приходите и разходите по бюджета – формуляр Б-3, за средства на ЕС – макет СЕС-3-КСФ; СЕС-3-РА /за средствата от РА на ДФ „Земеделие" и СЕС-3-ДЕС за другите средства от ЕС, както и Б-3 /с код 33/ за чуждите средства. Направен е анализ на взаимовръзките между отчетността на касова и начислена основа. В приложение към отчета, те са представени по приходни, разходни, трансферни и финансиращи позиции за всяка отделна отчетна група.

Възприет е подход на отчитане на показателя „нови задължения за разходи" при реализацията на ангажимента, включително при авансови плащания към доставчици и изпълнители, при който новите задължения за разходи се отчитат при отчитането на аванса. Наличните ангажименти на 01.01.2025 г. са общо 695 118 лв. Отчетени са поети ангажименти, вкл. измененията за 6 221 892 лв. Реализирани са ангажименти на стойност 5 674 530 лв. Наличните ангажименти на 31.12 са на стойност 802 939 лв.

Материалните запаси /без растениевъдна и животновъдна продукция/ са отчетени по реда на СС 2. При придобиване те са оценени: по доставена стойност /историческа цена/ - при закупуване; по себестойност – при придобиване по стопански начин и по справедлива цена – при безвъзмездно получени.

Не са отчетени преоценки /обезценки/ на материални запаси, поради липса на различия с нетната им реализуема стойност /наличностите са от последните доставки в края на годината/.

Материалните запаси при тяхното потребление са отписани по средно претеглена стойност.

Дълготрайните материални активи при придобиване са оценени по цена на придобиване /покупна, вкл. разходи за въвеждане в експлоатация; себестойност или справедлива цена/. Определени са следните стойностни прагове на същественост за признаване на ДМА:

- балансово признати активи , които попадат в обхвата на дефиницията по т. 2 от СС 16 и са със стойност над 1 000 лв. /без ДДС/ се третират като дълготрайни;
- компютърна конфигурация с обща стойност над 500 лв. /без ДДС/ се третира като ДМА за всеки един компонент /компютър и монитор/, независимо от индивидуалната им стойност и се завеждат като отделни активи;
- Земи, прилежащи към сгради и съоръжения – независимо от стойността се признават балансово.

Следните дълготрайни материални активи са капитализирани в отчетна група ДСД:

- Земи, без прилежащите към сгради и съоръжения – независимо от стойността;
- трайни насаждения – върху земи, които са капитализирани в ДСД независимо от стойността им. Върху земи, прилежащи към сгради или съоръжения са капитализирани при стойностен праг 1000 лв. без ДДС. инфраструктурни обекти – независимо от стойността;
- ДМА с художествена и историческа стойност – независимо от стойността;

- книги за библиотеката – независимо от стойността.
  При капитализиране на книгите за библиотеката, съгласно Счетоводната политика на АУ са оценени няколко фактора:
  1. Да съставляват библиотечен фонд.
  2. Отчетени са по агрегирана стойност.
  3. Издания, получавани чрез предплатен абонамент са инвентирани еднократно, като една единица с агрегирана стойност след получаване на цялата годишна поредица. До този момент разходи са отчетени като незавършен процес на придобиване до размера на реално получените издания.

Със Счетоводната политика е прието последваща оценка на ДМА да се извършва по допустимия алтернативен подход.

Към 31.12.2025 г. са отчетени:

- Неамортизируеми активи с отчетна стойност 25 821 803,11 лв.;
- Амортизируеми активи с отчетна стойност – 36 756 710,31 лв. в т. ч. напълно амортизирани с отчетна стойност 2 779 498,79 лв.

При начисляване на амортизациите на амортизируемите активи са прилагани определените с Амортизационната политика:

- Групи активи и срок на годност по групи на амортизируеми активи;
- Индивидуално определяне от комисия на остатъчната стойност на актив;
- Метод на амортизация – линеен за всички активи;
- Подход на брутно отразяване на отчетната стойност и акумулирана амортизация при прехвърляне между бюджетни организации;
- Подход на месечно разпределение на годишната амортизационна квота;
- Амортизиране за две години, независимо от очаквания срок на годност на амортизируеми активи с първоначална отчетна стойност до 1500 лв., което не се прилага за компютърни конфигурации, освен когато очакваният реален срок на годност е 2 години;
- Праг за пренебрегване на определена остатъчна стойност – когато отговаря на условието: равна или по-малка от 100 лв..

Към 31.12.2025 г. са начислени амортизации на амортизируеми активи, както следва:

- В отчетна област „Бюджет“ – 10 189 449,53 лв.
- В отчетна област „ДСД“ – 445 155,27 лв.

С отписаните амортизируеми активи са отписани начислени амортизации в размер на 24 765,51 лв. в отчетна област “Бюджет“.

Текуща поддръжка и ремонти за възстановяване първоначалното състояние на актива, независимо от стойността са изписани на разход.

При извършения преглед за отчетни процедури по т. 16.6.1. от ДДС 20 от 2004 г. не са установени неотчетени разходи.

Наличните ДМА, вкл. в процес на придобиване са с балансова стойност 16 071,00 лв.

Нематериалните дълготрайни активи са отчетени съгласно т. 38.2.1 от ДДС 20 при условията за приложимостта на СС 38.

При придобиване те са оценени по цена на придобиване. Програмните продукти са признати като дълготрайни активи, независимо от стойността на която са придобити, а за всички останали стойностният праг на същественост е

1 000 лв./без ДДС/. Към 31.12.2025 г. нематериалните дълготрайни активи са с балансова стойност 24 281,69 лв.

Разходи за нормално поддържане на актива са признати за текущи обучение, реклама, поддържане на патенти и др.

Към 31.12.2025 г. не е отчетено ползване на чужди ДМА.

По повод изготвяне на ГФО е извършена инвентаризация на всички активи и пасиви. Липси на продукция - признати за фири на стойност 468,11 лв. Към датата на изготвяне на ГФО не е приключила процедурата по бракуване. Отписани са активи от брак, утвърден при предходната инвентаризация.

При инвентаризацията на разчетите са изписани на разход вземания на обща стойност 83 682,40 лв. и задължения на обща стойност 203 395,07 лв. по аванси към 31.12.2025 г.

В резултат на изпратени писма 34 бр. писма за потвърждаване на разчетите не са установени не начислени задължения за разходи или вземания за приходи за 2025 г.

Наличните земи и трайни насаждения са балансово признати. Към 31.12.2025 г. те възлизат на 25 809 445,19 лв., без изменение за отчетния период.

Активите с художествена стойност и книги са признати балансово и към 31.12.2025 г. са на стойност 414 141,82 лв.

Краткосрочните вземания първоначално са признати по стойност на тяхното възникване, а тези във валута по централен курс за деня. На валутните вземания са извършени преоценки към датата на всяка операция с тях и в края на всеки месец, респ. на отчетния период.

Сумата на начислените разходи за провизии за персонала е 1 052 694,69 лв. по „Бюджет“, вкл. осигурителните вноски, като са спазени указанията по т. 19.7 на ДДС № 20/2004 г.

Няма непредвидими събития и такива, настъпили след датата , към която е съставен счетоводният отчет, съгласно СС-10.

Получени през 2025 г. активи по финансов лизинг няма. Придобити при условия на търговски кредит /под формата на финансов лизинг/ ДМА /енергоефективни дейности на сгради/ няма.

Сумата на реализираните курсови разлики, отчетени като финансов разход е 514,02 лв. в стопанска област "Бюджет". Няма отчетен финансов приход. От преоценка на валутни активи (ПРП) са отчетени отрицателни преоценки в размер на 1 96,78 лв. В края на отчетния период валутните активи са оценени по заключителен курс на БНБ – за евро 1,95583; за канадски д.- 1,2145 лв.; за щ.д. 1,66355 лв.; Шведска крона – 0,80794 лв. и за британска лира - 2,24498 лв. Спазени са изискванията на т. 8.4 от ДДС № 20/2004 г.

През отчетния период не са регистрирани сделки между свързани лица, оповестено съгласно СС- 24.

Движението и наличностите от биологични активи и земеделска продукция е представено в отделни справки – Приложение № 1. Биологичните активи се оценяват при първоначалното им признаване по справедлива стойност. База за определянето й е действащата цена на борсата /пазара/ за съответната продукция.

В университета, селскостопанската дейност подпомага учебната дейност, като целта е не печалба, а придобиване на умения и приложение на

придобитите знания в практиката. В тази връзка финансовият риск е по-висок. В изпълнение на приетата стратегия за управление на финансовия риск, взети от Академичен съвет решения са пребазирана част от учебните полски участъци на терена на АУ и редуцирани животните във фермите.

За отчетна група "Бюджет"

Към 31.12.2025 год. активът на баланса е 61 124 хил. лв. Началният баланс на 01.01.2024 г. е в размер на 57 753 хил. лв. Измененията в активите през отчетния период са обусловени от следните причини:

През отчетния период е намален размерът на ДМА от 49 052 335,33 лв. на 48 954 796,24 лв. или с 97 539,09 лв., като намалението е в резултат на следните изменения по видове активи:

Начислена амортизация на ДМА за 2025 г. е 1 256 257,58 лв. Начислената амортизация на отписаните активи е 24 765,51 лв.

Нематериалните дълготрайни активи в края на периода са с балансова стойност 24 281,69 лв. Намаление със 20 557,37 лв. в резултат на следните изменения:

- Увеличения на отчетна стойност общо 1 999,88 лв. от закупени;
- Намаление на отчетна стойност общо 8 175,11 лв. от бракувани;
- Амортизация за 2025 г. с обща стойност 22 557,25 лв.

При преминаването към СБО, въведен през 2014 г., земите и трайните насаждения са капитализирани в ДСД, с изключение на земя, прилежаща към сгради и съоръжения, която е призната балансово по „Бюджет". Към 31.12.2025 г., трайните насаждения върху земя, отчетена по бюджета са заведени също в бюджет. По баланс към 31.12.2025 г. са отчетени по „Бюджет" земя, прилежаща към сгради и съоръжения с трайни насаждения върху нея на стойност 23 641 575,74 лв.

База за отнасяне на земите към отчетните групи „Бюджет" или ДСД е Актът за публична държавна собственост. Поради липса на разписана от МФ дефиниция на понятието „прилежаща към сгради и съоръжения", в Счетоводната политика на университета е залегнал принципът на разграничаване в зависимост от това, има ли на актувания имот застрояване или поставяне на съоръжение. За актуваните незастроени имоти, земята е възприето да се капитализира в ДСД. Трайните насаждения се отчитат в съответствие с отчетността на земята, като е възприето балансово признаване в „Бюджет" при праг от 1000 лв. и капитализиране в ДСД независимо от стойността.

Биологичните активи и селскостопанската продукция са представени в отделни справки /Приложение № 1/.

За просрочените вземания от клиенти, вкл. за наеми се води и зад балансова отчетност по сметки от гр. 991. Тези за наеми са 53 174,66 лв. при 49 334,38 лв. за предходния период. Увеличението на просрочените вземания спрямо 2024 г. е в размер на 3 840,28 лв. То е в резултат на събрани просрочени наеми, разходи за консумативи /ТБО, ел. енергия и вода/ и начислени

неустойки по договори с наематели, поради епидемиологичната обстановка в страната. Това е основание да търсим начини за доброволно плащане, като се подписват споразумения за разсрочено издължаване на забавените наеми и други плащания, заедно с текущите. По този начин се събират повече просрочени вземания отколкото по съдебен път. В съда се внасят искове като последна мярка.

Вземания по предоставени аванси 131 329,58 лв. при 45 742,68 лв. за 2024 г., които включват:

4020 – 129 760,58 лв. при 35 948,11 лв. за 2024 г., представляващи вземания от доставчици, местни лица по предоставени аванси /платени суми за абонамент, застраховки и доставки за следващ отчетен период/.

4040 – от чуждестранни лица – 1569,00 лв. при – 9794,47 лв. за 2024 г. за абонаменти, без провизии.

В други вземания – 321 875,56 лв. при 319 545,56 лв. за 2024 г. са включени салдата на сметки :

4213 – няма

4243 – няма

4254 – няма

4522 – 214,00 лв. при **70,63** лв. за 2024 г. Отчетени разчети с бюджетни организации – предплатени такси за обучение в докторантури и участие в научни форуми.

4659 – 67 384,78 при 316 573,36 лв. за 2024 вземания от СЕС за поети осигурителни вноски. Без начислени провизии.

4871 – няма

4885 – няма

4886 – 2 330,00 лв. вземане от чуждестранно лице.

4887 – 3 322,97 лв. при 2 254,01 лв. за 2024 г., представляващи вземания за платени от университета разходи за ел. енергия, вода, телефони и други разходи за сметка на трети лица.

4960 – 223,06 за 2025г., а за 2024 г. в размер на 647,56 лв. - за вземания от бюджета – ДДС върху покупките с право на данъчен кредит за разходи мес. декември 2025 г. – по фактури от 2026 г.;

Наличностите към 31.12.2025 г. от парични средства в банкови сметки са както следва:

- бюджетни сметки в лева	-	6 192 226,28 лв.
- бюджетни сметки във валута	-	5 507 565,37 лв.
Общо:		11 699 791,65 лв.

Наличностите във валута са в размер на 2 815 974 евро и същите са по бюджетна сметка, открита за отчитане средства по международни проекти.

Изменението е в увеличение спрямо началното състояние с 3 584 198,57 лв.

Салдото по сметка **5114** включва дялови участия в "ИКАР" - 210 лв.; и в Селскостопанска академия - 10 лв., които са с несъществен размер.

Разполагаемият капитал на АУ към края на отчетния период възлиза на 16 342 911,71 лв. за отчетна група "Бюджет".

Задълженията към доставчици – 53 809,05 лв.: включват салдата на сметки:

4010 – 72 649,05 лв. при 47 615,26 лв. от 2024 г., представляващи неразплатени доставки на ел. енергия, природен газ, вода и топлофикация за мес. декември;

4971 в размер на3 498,55лв. при 6 193,79 лв. от 2024 г.

Задължения по получени аванси – 4 447,51 лв.: включват салдата на сметки:

4120 – 3 600,00 лв. при 3 600,00 лв. за 2024 г. Отчетена извършена през 2014 г. реконструкция и модернизация от наемател на нает имот, собственост на АУ, стойността на който се прихваща от месечни наемни вноски за 10-годишен период.

4140 – 847,51 лв. при 847,51 лв. за 2024 г.

Задължения за пенсии, помощи, стипендии, субсидии: 960,00 лв. при 1 440,00 лв. за 2024 г. Същите включват:

4241 – задължения към студенти – местни лица за награди и стипендии /депонирани/ няма.

4252 – задължения към студенти – чуждестранни лица за стипендии – 960,00 лв.

Задължения за данъци, мита и такси: 24 196,08 лв. при 22 658,39 лв. от 2024 г. Те включват:

4511 – 1 914,17 лв. ДДС за мес. XII.

4512 – При начално състояние 22 294,75 лв. задължение за данък по ЗКПО от 2024 г. в края на периода е в размер на 22 281,91 лв. – задължение за 2025 г. – дължимо до 31 март 2026 г.;

Други краткосрочни задължения – 6 966 928,83 лв. при 3 330 793,55 лв. от 2024 г.: включва салдата по сметки:

4393 – 5 622,81 лв. задължение за възстановяване на неверифицирани разходи по ОП - Студентски стипендии;

4522 – 214,00 лв.

4682 – 6 943 030,68лв. при 3 307 864,02 лв. за 2024 г. – неусвоени суми по оперативни програми, директни плащания и други финансирания от РА на ДФ „Земеделие", по секторна програма „Еразъм" , подлежащи на отчитане в СЕС;ОП Студентски практики.

4831 – 9 347,90 лв. средства, събрани в полза на консигнанти, от продажба на консигнация;

4895 – без остатък

4897 – 3 102,87 лв., представляващи задължения към трети лица за внесени суми с неустановен характер;

4898 – **няма**

4970 – 5 610,57 лв. /-/, коректив на задължение за възстановяване на неверифицирани разходи.

Провизии и отсрочени постъпления: включват салдото на
4230 – 1 052 694,69 лв. при 976 738,34 лв. за 2024 г., представляващи начислени компенсируеми отпуски, съгл. СС - 19, ведно с дължимите осигурителни и здравни вноски в изпълнение на т. 19.7 от указанията, дадени с писмо ДДС № 20/2004 г. Същите са с увеличен размер от предходния период в резултат от увеличения обем на заплатите .
4989 – 8 443,14 лв..

Задбалансови активи - 2 774 223,43 лв. при 2 791 188,36 лв. за 2024 г.:
9120 – 41 857,81 лв. при 37 973,17 лв. за предходния период отчетени чужди материални запаси, в т.ч. и движението на получени и продадени учебници и други издания, приети от АУ за продажба при условия на консигнация – от името на АУ и за сметка на външни издателства.
9289 – 778,80 лв., без промяна от 2024 г. - условни вземания от др. дебитори /при констатирани кражби/, съгл. т. 2.6 от ДДС 20/2004 г. и други подобни.
9909 – 2 720 049,61 лв. при 2 740 899,18 лв. за 2024 г. Отчита движението и състоянието на активи, които са със стойност под минималния праг на същественост, изписани в употреба. Отчетени са увеличения от закупени активи.
9978 – 11 537,21 лв., без промяна спрямо предходната година. Отчита материални активи, които не са включени в стопанския оборот на университета.

Задбалансови пасиви – 694 967,77 лв. при 694 967,77 лв. за 2024 г.:
9200 – 619 332,55 лв. при 694 967,77 лв. за 2024 г. отчетени поетите задължения по договори за доставка на стоки и услуги – по Д-та са реализираните и намалени стойности на ангажиментите, по К-та е отчетена стойността на възникналите и увеличени стойности на договорените ангажименти.

Отчетени са само ангажименти, касаещи бюджет. За поети ангажименти по договори, сключени в изпълнение на дейности, които следва да се отчитат по реда на СЕС през 2018 г. са приложени указанията на ДДС 04/2010 г. във връзка с ДДС 14/12.12.2014 г., като са посочени в поети и реализирани ангажименти по СЕС.

Друга задбалансова отчетност

9913 – отчетени са просрочени вземания от клиенти в размер на 0,00 при 1 294,32 лв. за 2024 г.
9915 – отчита просрочия по наемни вноски – 53 174,66 лв. при 49 334,38 лв. за 2024 г. Увеличен размер на просрочените наемни вноски и консумативи. С някои от наемателите са сключени споразумения за разсрочено плащане, ведно с текущите наеми. По този начин се събират повече вземания.
9919 – 0,00 лв. при 1 176,00 лв. за 2024 г. Отчетени са онези салда по сметки 4213,4243, 4254, 4522, 4871, 4887, които са в просрочие. Намалението е в резултат на несъбрани в срок вземания.

9800 – възникнали ангажименти за разходи през 2025 г. в размер на 1 689 847,61 лв. при 217 256,20 лв. за 2024 г. Отчетени ангажименти по сключени договори за доставки по наблюдаваните показатели, които са свързани с бюджетната дейност на университета.
9801 – ангажименти с незабавна реализация – 2 512 206,59 лв. при 2 147 486,99 лв. за 2024 г. Отчетени всички останали ангажименти за разходи.
9803 – реализирани ангажименти за разходи, свързани с бюджетната дейност – 3 966 897,79 лв. при 2 800 366,18 лв. за 2024 г. Увеличението е в резултат на по-голям обем реализирани ангажименти.;
9804 – трансфери на ангажименти от бюджет към СЕС – 61 920,00 лв. за осигуряване на дейности, подлежащи на отчитане в СЕС. Отчетени са и вътрешни потоци /трансфери в отчетна група/, трансфери между звена;
9805 - Прехвърлени ангажименти за разходи от/към други бюджетни организации в размер на 4 152,68 лв.
9808 – отчетени потоци от увеличения и намаления на ангажименти с резултат 34 115,83 лв. намаление;
9809 – анулирани ангажименти на стойност 287 140,14 лв.
9860 – възникнали нови задължения за разходи, отчетени по бюджет – 3 966 897,79 лв. при 2 800 366,18 лв. за 2024 г. Сумата отразява всички начислени задължения за разходи по бюджета, независимо кога са платени, включително и тези по корективни сметки. Авансовите плащания през 202 г. са включени.

<u>В отчетна група "СЕС"</u> са обособени три области за отчитане средства от: КСФ – по СЕС-КСФ за оперативни програми НОИР, РР и РКБИ, от РА на ДФЗ – СЕС-РА за директните плащания и пазарни мерки и други средства от ЕС – СЕС-ДЕС за трансгранични и транснационално сътрудничество, секторни програми Еразъм, Леонардо да Винчи, VII-ма рамкова програма. Паричните средства постъпват и се разходват по бюджетната сметка на университета, респ. звената. Разходите се отчитат в СЕС, независимо дали е получено или не финансиране.

Във връзка със СБО от 2014 г., разполагаемият капитал и в трите обособени части на СЕС е отнесен по сметка 1001. За СЕС-РА стойността му е 68 167,68 лв., за СЕС-КСФ – 24 353,61 лв. или общо 92 521.29 лв., без изменение спрямо 2024 г.

<u>Активът на баланса на отчетна група СЕС</u> възлиза на 7 047 851,74 лв. при 3 310 148.94 лв. за 2024 г.

Краткосрочните вземания възлизат в размер на 7 047 851,74 лв. при 3 310 148.94 лв. за 2024 г. Същите са от отчетени:

- Предоставени аванси в размер на 72 065,49 лв. при 65,41 лв. за предходия период;
- Други вземания в размер на 6 975 786,28 лв. при 3 310 148.94лв. за 2024г.
- Краткосрочните задължения към 31.12.2025 г. са в размер на 260 515,81 лв. при 83 719 лв. за 2024 г. Те представляват: задължения към бюджета за поети данък и осигурителни вноски.

Към 31.12.2025 г. са отчетени нови задължения за разходи, начислени в СЕС на стойност 1 707 632 лв.

В отчетна група "Други сметки и дейности" са отчетени: паричните средства по откритата през 2004 г. набирателна сметка, които са в размер на 283 284,89 лв. при 43 307,14 лв. за 2025 г. Същите представляват задължения за временно съхраняваните по набирателната сметка чужди средства от гаранции и депозити на участници в процедури, в които университетът е „възложител".

Към 31.12.2025 г. в отчетна група ДСД са капитализирани ДМА с балансова стойност 3 384 784,59 лв. при 3 449 155,97 лв. за 2025 г. Намалението е в резултат на начислени амортизации на амортизируемите активи през периода.

За трите отчетни области е направен анализ на взаимовръзките между отчетността на начислена основа по сметки от СБО 2014 г. и на касова основа по параграфи на ЕБК за 2025 г. Различията, които се получават между двете отчетности са в резултат на изменение на наличностите по материални сметки, разчети, счетоводни корективи, които нямат отражение върху касовата отчетност като безвъзмездно получени активи, брак, увеличения и намаления от преоценки и други събития.

По о тчета за приходите и разходите Отчетна група „Бюджет"

Приходите, които са начислени за 2025г. са 2 972 028,13лв. при 2 967 253,97 лв. през 2024 г. или увеличение със 4 774,16 лв. Същите включват:

Приходи от услуги:

7110 – приходи от такси за обучение и от различни услуги, анализи, експертна и консултантска дейност – 2 480 269,72 лв. при 2 584 273,05 лв. за 2024 г. Увеличение е в частта на приходи от такси за обучение на докторанти и приход от анализи на акредитирана лаборатория.

Приходи от наеми:

7121 – от наем на имущество – 198 987,23 лв. при 134 745,01 лв. за 2024 г. В отчетения приход е включена и сумата от 60 000 лв. признати за отчетния период приходи, прихванати през 2014 г. за извършен от наемателя основен ремонт на наетия имот. Минимално увеличение на приходите от наеми в резултат на прекратената епидемиологична обстановка в страната. Отчитаме, че нередовните наематели стават все повече. Събирането на наеми, дори присъдени от съда в наша полза е невъзможно. Обичайно е прекратяването на договорите и напускане на наемателите, но ново отдаване се реализира все по-трудно.

7123 – от наеми на земя – 52 879,95 лв. при 46 169,20 лв. за 2024 г. Увеличението е вследствие сключени нови договори.

Данъци, осигурителни вноски и приравнени:

7014 – отчетен преотстъпен данък по раздел V, гл. 33 от ЗКПО, съгл. т. 12.2.14 от ДДС № 20/2004 г – 1 737,89 лв. при 1 388,46 лв. за 2024 г.;

Други приходи:

7198 – 68 958,12 лв. при 23 224,98 лв. за 2024 г. приходи от санкции, неустойки и обезщетения, съгласно клаузите на сключени договори и обезщетения за ползване след изтичане срока на договорите;

7199 – 332,80 лв. при 6 775,00 лв. през 2024 г. Незначителни по размер приходи от продажба на тръжна документация и предадени на вторични суровини бракувани активи.

Продажба на материали, стоки, продукция:
7113 – от продажба на земеделска и др. продукция – 195 697,13 лв. при 163 217,10 лв. за 2024 г. Нивото им е по-високо от предходната година.
7114 – от продажба на стоки /книжарница/ - 15 10,88 лв. при 17 535,88 лв. за 2024 г.
7115 – от продажба на млади животни- 23 166,55 лв. при 18 035,95 лв. за 2024 г.

Продажба на нефинансови ДА:
7142 – от продажба на продуктивни животни- 5 816,67 лв. при 750,00 лв. за 2024 г. Незначително изменение. Продажбите имат инцидентен характер.

Коректив на приходите:
7190 - в Д-та – 22 281,91 лв. начислен данък по раздел V, гл. 33 от ЗКПО в ефективния му дължим размер, съгл. т. 12.2.14 от ДДС 20. За 2024 г. той е 22 294,75 лв. Незначително изменение. Възможностите за осъществяване на стопанска дейност и наемоотдаване на висшите училища са ограничени и имат характер на помощна за основната им дейност, поради което приходите от нея имат сравнително постоянен размер, респ. начисления данък.
Приходи от застрахователни събития:
7191 – 1 178,76 лв.
Помощи и дарения от ЕС:
7402 - без остатък.
Помощи и дарения от страната:
7411 - 34 500 лв. приход от получени помощи и дарения от страната;
7413– 3 706,83 лв. при 4 264,92 лв. за 2024 г. приход от получени помощи и дарения в натура от страната;

Разходите, начислени за 2025 г. възлизат на 20 742 533,12 лв. при 18 868 628,76 лв. за 2024 г. или увеличение със 1 873 904,36 лв.
Същите включват:
Разходи за материали:
6010-6019 – 993 380,66 лв. при 859 886,65 лв. през 2024 г. за материални разходи. Увеличението на разходите е свързано с увеличени цени на горива, енергия и завишените цени на материали и консумативи;
Разходи за външни услуги и наеми:
6021-6029 и 6071 – 1 139 439,46 лв. при 630 556,42 лв. за 2024 г. Увеличението е в резултат на разходите за текущи ремонти и завишените услуги;
Разходи за амортизации:
6030 – 6039 – 1 278 814,83 лв. при 1 294 405,05 лв. за 2024 г. Намалението е в резултат на бракувани ДМА.
Разходи за възнаграждения:
6042 – 13 364 285,61 лв. за заплати по трудови правоотношения при 12 241 829,00 лв. за 2024 г. През 2025 г., във връзка с увеличената минимална работна заплата и увеличени индивидуалните заплати по академични длъжности, за постигане на по-справедливо заплащане за притежавани образователна и научна степен.

6043 – няма

6044 и 6046 – 327 608,79 лв. при 458 313,71 лв. през 2024 г. за други възнаграждения. Намалението е основно в частта на възнагражденията по извън трудови правоотношения, което е свързано с по-голям обем възлагани по граждански договори дейности и преминаване към сключване на трудови;.

6047 и 6048 – начислени разходи за провизии на персонал, съгл. т. 19.7.6 от ДДС 20 – за очакваните през 2025 г. разходи за отпуски, вкл. Осигуровки – 1 052 694,69 лв. и сторнираните за 2025 г. провизии – 1 017 426,34 лв. – със значително увеличение в резултат на: увеличения размер на работните заплати, съпътствано от по-висок доход и осигурителни вноски;

6049 – 7,05 лв

Разходи за осигурителни вноски:

6051-6055 – разходи за осигурителни вноски от работодателя 2 268 525,69 лв. при 2 068 334,68 лв. за 2024 г. Изменението е в увеличение поради увеличените размери на осигурителните вноски и по-голяма база от ФРЗ;

Разходи за данъци и такси:

6061-6067 –разходи за данъци и такси 213 399,91 лв.при 161 490,47 лв.за 2024 г.

Разходи за командировки:

6093 и 6094 – 75 213,29 лв.. разходи за командировки при 111 416,01 лв. за 2024г. Намалението е в резултат на намалените дейности по Националните научни програми;

Разходи за застраховане и др. финансови:

6201 и 6203 – 17 536,69 лв. при 18 217,75 лв. за 2024 г. разходи за застраховки на недвижими имоти, техника и МПС, както и при командировки в чужбина. Плащания за следващи отчетни периоди са отчетени в аванси;

Други нелихвени разходи:

6090 – платен членски внос в международни организации - 2 014,50 лв. при 1 522,21 лв. за 2024 г.;

6091 – няма

6095 – 2 896,76 лв. санкции и неустойки за забава;

6098 – 6 715,19 лв. разходи за представителни цели.

Балансова стойност на продадени нефинансови активи:

гр. 61 – представлява отчетните стойности на продадени активи – общо 193 138,92 лв. при 151 643,85 лв. за 2024 г. Увеличението е в резултат на увеличения обем и себестойност на продукция и активи;

Разходи за лихви:

6277 – без остатък.

Трансфери за домакинства:

6411, 6412 и **6421**– 1 286 200,85 лв. при 937 369,86 лв. за 2024 г. Увеличението е в резултат на промяна размера на стипендиите по ПМС 90. С промяна на Постановлението и от МОН се отпускат допълнителни стипендии за студентите от приоритетни професионални направления, които са финансирани допълнително, както и допълнителни стипендии на докторанти по коефициент за интензивност на научната дейност. Тук се отчита и финансирането на студенти и докторанти за участия в национални и международни прояви и на монголски студенти по Спогодба;

Текущи субсидии и трансфери към други лица:

6451 – 17 353,26 лв. разходи за членски внос в нетърговски организации в страната /т. 31 от ДДС 14/2013 г/;

Разходи за активи, капитализирани в ДСД:
6079 – 6 4 019,56 лв. разходи за придобиване на книги за библиотеката. Активите са капитализирани в ДСД;
Корективи за разходи и придобиване на активи:
6501 - няма;
6503 – отчетени разходи за придобиване на материални запаси /продукция/ по стопански начин – 290 270,54 лв. при 174 706,50 лв. за 2024 г. в съответствие с изискванията на т. 50

Трансфери и финансови операции:
Трансфери – получени трансфери с 3 614 169,26 лв. повече спрямо 2024 г.:
7522 - 16 678 625,13 лв. при 14 966 686,53 лв. за 2024 г.
7532 – 29 993,73 лв. /Д-т/ при 1 667,43 лв. /Д-т/ за 2024 г. Сумата представлява авансово платени от бюджета на университета разходи по проекти, отчитани по СЕС.
7500 – въведена 2016 г. за отчитане разчетите при плащанията в СЕБРА- с равни обороти в системата на АУ;
7501 – трансферите в системата на АУ с равни обороти;
7682 - 1 737,89 лв.
Резултат от финансови операции:
7391 и 7392 – 139,01 лв. при 901,36 лв. за предходната година и представляват реализирани отрицателни курсови разлики от операции с валутни активи и пасиви / т. 8.4 от ДДС № 20/2004 г. и т. 6 от ДДС 05/2015 г./;

Преоценки и други събития: Отчетени са 964 986,37 лв.
7601 – 902 847,99 лв. вътрешни некасови трансфери между „Бюджет“ и СЕС – при 135 766,52 лв. за 2024 г. Придобитите със средства от ЕС активи и разчети по ДДС са прехвърлени в „Бюджет“.
7602 – няма
7614 – услуга на стойност 412,25 лв. безвъзмездно предоставена от МОН.
7801 – 42 657,70 лв.
7994 – без остатък.
6915 – няма
6992 и 6993 – 19 068,43 лв. бракувани през годината активи.

Изменението в нетните активи, отчетено в резултат за 2024 г. е в размер на 19 743 601,99 лв./+/ при 17 959 579,72 лв./+/ за 2024 г.

По отчета за приходите и разходите Отчетна група „СЕС“

Отчетени приходи в размер на 3 617 614,02 лв. при 781 443,29 лв. за 2024 г.
7481 и 7402 – получени 4 519 073,61 лв. помощи и дарения от ЕС и отчетени корективи 901 459,59 лв. /-/
Отчетените разходи със средства на ЕС са 2 399 382,70 лв. при 1 322 723.17 лв. за 2024 г.
Трансфери, отчетени за 2025 г. в размер на 2 428 736,27 лв. при 96 495,40 лв. за 2024 г.
7532 – получени трансфери от други бюджетни организации – 2 398 742,54 лв.

7522 – платени от бюджета на АУ за дейности по проекти, финансирани със средства от ЕС 29 993,73 лв.

Преоценки и други събития:

7601 – 902 847,99 лв. прехвърлени в „Бюджет“ активи, придобити със средства от СЕС и разчет по ДДС

Изменението в нетните активи, отчетено в резултат за 2025 г. е в размер на 2 850 518,36 лв./+/ при 754 722.31 лв./-/ лв. за 2024 г.

По отчета за приходите и разходите Отчетна група „ДСД“

Отчетени разходи в размер на 60 190,46 лв. при 62 288.25 лв. за 2024 г. Те включват:

6037 – начислени амортизации на амортизируеми активи 56 156,28 лв.

7609– 4 019,56 лв. корективи за капитализирани в ДСД активи – библиотечен фонд

7602 – 14,62 лв.

Изменението в нетните активи, отчетено в резултат за 2025 г. е в размер на 64 356,76 лв./-/ при 59 040,55 лв./-/ за 2024 г.

Представеният годишен счетоводен отчет за 2025 год. на АУ с всичките приложения и пояснителните сведения за счетоводната политика, представя действителното състояние на активите и пасивите на Университета и на финансовите резултати от основната и спомагателните дейности, осъществени през годината. В него намират отражение, касовото изпълнение на бюджета и СЕС, резултатите от проведената инвентаризация, начислените амортизации, начислените компенсируеми отпуски, други провизии и корективи на вземания и задължения, отчетени са ангажиментите и новите задължения за разходи. Счетоводната отчетност е организирана в съответствие с изискванията на ЗС, реда и условията за прилагане на СС от бюджетните предприятия, принципите на ДДС 20/2004 г., СБО и последвалите го указания на министъра на финансите.

Гл. счетоводител: **Р Е К Т О Р:**

/И.Налджиян/ **/доц. д-р Боряна Иванова/**